

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 34368/04

Mustafa ESEN/TÜRKİYE

Başkan,

Paul Lemmens,

Yargıçlar,

Ksenija Turković,

Jon Fridrik Kjølbro ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Vekili*

Milan Blaško'nun katılımıyla 31 Mayıs 2016 tarihinde Komite halinde

toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

13 Mayıs 2004 tarihinde yapılmış olan yukarıdaki başvuruyu göz önünde bulundurarak,

Davalı Devlet tarafından ibraz edilen görüşler ile başvuran tarafından cevaben ibraz edilen görüşleri dikkate alarak,

yapılan müzakerelerin ardından aşağıdaki şekilde karar vermiştir:

OLAYLAR

1. Başvuran, Mustafa Esen, 1948 doğumlu bir Türk vatandaşıdır ve Mardin'de ikamet etmektedir. Mahkeme önünde, Diyarbakır'da görev yapan avukat M. Beştaş tarafından temsil edilmiştir.

2. Türk Hükümeti (“Hükümet”) kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın koşulları

3. Tarafların ibraz ettiği şekliyle, davaya konu olaylar aşağıdaki gibi özetlenebilir.

4. 23 Kasım 2003 tarihinde başvuranın evinde yapılan aramada polis üstünde isim ve numaralar bulunan birkaç zarf ile bulundurma ruhsatının süresi geçmiş bir tabancaya el koymuştur. Aynı gün, başvuran, yasadışı silahlı bir örgüt olan PKK adına para topladığı şüphesiyle yakalanmıştır..

5. Derik Sulh Ceza Mahkemesi, 24 Kasım 2003 tarihinde mevcut tüm delilleri ve suçun mahiyetini göz önünde bulundurarak, başvuranın tutuklanmasına karar vermiştir.

6. Başvuranın temsilcisi, 4 Aralık 2003 tarihinde, başvuranın tutukluluk halinin sona ermesi için başvuruda bulunmuştur. Bu başvuru, belirtilmeyen bir tarihte reddedilmiştir. İlgili karar Mahkemeye tevdi edilmemiştir.

7. Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı, 29 Aralık 2003 tarihinde, başvuranın Türk Ceza Kanunu'nun 169. maddesi ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 5. bölümünde düzenlenen terör örgütüne yardım ve yataklık suçunu işlediği iddiasıyla bir iddianame düzenlemiştir.

8. Başvuranın temsilcisi, belirtilmeyen bir tarihte, başvuranın tutukluluk halinin sona ermesi için tekrar başvuruda bulunmuştur.

9. Devlet Güvenlik Mahkemesi, 31 Aralık 2003 tarihinde hazırlık duruşması yapmış ve başvuranın serbest bırakılmaya ilişkin başvurusunu reddetmiştir.

10. İlk duruşma 12 Şubat 2004 tarihinde yapılmış ve Devlet Güvenlik Mahkemesi başvuranı serbest bırakmıştır.

11. Dosyadaki bilgilere göre, belirtilmemiş bir tarihte başvuran beraat etmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Sözleşme'nin 5 § 4 Maddesinin İhlal Edildiği İddiası Hakkında

12. Başvuran, Sözleşme'nin 5 § 4 ve 13 maddelerine dayanarak, tutukluluğuna itiraz edebileceği etkili bir yargı yolunun iç hukuk sistemi tarafından sağlanmadığından şikâyetçi olmuştur.

13. Mahkeme, başvuranın 13. madde kapsamındaki şikâyetinin Sözleşme'nin 5 § 4 maddesine göre *lex specialis* (özel kanun) sıfatıyla incelenmesi gerektiği kanaatindedir.

14. Mahkeme, 5 § 4 maddesinin, yakalanan veya tutuklanan bir kimseye, Sözleşme kapsamında özgürlüğünden yoksun bırakılmasının “kanuna uygunluğu” açısından gerekli olan usul ve esasa ilişkin koşulların mahkeme tarafından incelenmesini sağlamak üzere dava açma hakkı tanıdığını yinelemektedir (bk, *A. ve Diğerleri / Birleşik Krallık* [BD], no. 3455/05, par. 202, AİHM 2009). Sözleşme'nin 5 § 4 maddesi uyarınca yapılan yargılamalarda, Sözleşme'nin 6. maddesi uyarınca hem ceza hem de hukuk yargılamaları için öngörülen teminatların sağlanması her zaman gerekli olmasa da (bk, yukarıda anılan *A. ve Diğerleri*, par. 203, ve *Idalov/Rusya*, [BD], no. 5826/03, § 161, 22 Mayıs 2012), bu madde bağlamında da yapılan yargılamalar adli nitelik taşımaları ve özgürlükten mahrum bırakma

durumlarında başvurulara uygun teminatlar verilmelidir. Bir tutuklunun tutukluluk halinin Sözleşme'nin 5 § 4 maddesi uyarınca incelenmesi bağlamında, yargılamalar çekişmeli olmalı ve taraflar arasında, yani savcı ile tutuklu kişi arasında "silahların eşitliğini" sağlamalıdır (bk, *Nikolova/Bulgaristan* [BD], No. 31195/96, par. 58, AİHM 1999-II; yukarıda anılan *A. ve Diğerleri*, par. 204; ve *Mooren/Almanya*, [BD], No. 11364/03, par. 124, 9 Temmuz 2009).

15. Mevcut davanın koşullarına bakıldığında, Mahkeme başvuranın hiçbir bilgi sunmaksızın sadece Sözleşme'nin 5 § 4 maddesinin ihlal edildiğini iddia ettiğini kaydetmektedir. Mahkeme, başvuranın tutukluluk halinin sona ermesi için 4 Aralık 2003 tarihinde ve belirtilmemiş olan daha sonraki bir tarihte başvuruda bulunduğunu gözlemlemektedir. Bu başvurular Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından incelenmiş ve reddedilmiştir. Başvuran bu kararlara itiraz etmemiştir.

16. Bu bağlamda, Mahkeme, başvuranın şikâyetinin çok genel olduğu ve başvuranın, iç hukuk sistemi tarafından sağlanan yargı yolunun niçin etkisiz olduğuna ilişkin açıklamalarda bulunmadığı kanaatine varmıştır. Bu suretle başvuran, Mahkemenin etkin bir inceleme yapmasını sağlayabilecek tartışılabilir bir iddianın temelini sunamamıştır..

17. Mahkeme, bu şikâyetin açıkça dayanaktan yoksun olduğuna ve dolayısıyla Sözleşme'nin 35 §§ 3 ve 4 maddeleri uyarınca reddedilmesi gerektiğine karar vermiştir.

B. Sözleşme'de Öngörülen Diğer Hakların İhlal Edildiği İddiası Hakkında

18. Başvuran, Sözleşme'nin 5 § 1 maddesi kapsamında, bu madde çerçevesindeki bir suçu işlemiş olduğuna ilişkin makul bir şüphe bulunmaması sebebiyle, tutukluluğunun yasal olmadığından şikâyetçi olmuştur.

19. Başvuran ayrıca Sözleşme'nin 11. maddesi kapsamında, tutukluların ailelerinin derneğine üye olması sebebiyle tutuklandığından şikâyetçi olmuştur.

20. Mahkeme, mevcut bilgileri göz önünde bulundurarak ve şikâyet konusu hususları görev alanına girdiği ölçüde dikkate alarak, Sözleşme veya Protokollerinde belirtilen hak ve özgürlükler açısından herhangi bir ihlalin söz konusu olmadığı kanaatine varmıştır.

21. Dolayısıyla, başvurunun bu kısmının, açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle, Sözleşme'nin 35 §§ 3 ve 4 maddesi uyarınca reddedilmesi gerektiğine karar vermiştir.

Bu gerekçelerle Mahkeme, oybirliğiyle,

Başvuruları kabul edilemez olarak *nitelendirir*.

İşbu karar İngilizce olarak tanzim edilmiş ve 23 Haziran 2016 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Milan Blaško
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Vekili

Paul Lemmens
Başkan